№ 23. Poniedziałek 29. Stycznia 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z poczta kwartalnie 5zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie pogorzelców *Buczacza* wpłynęło do c. k. urzędu powiatowego w *Brzezanach* 1 złr. 50 c., które zostały niezwłocznie odesłane na miejsce przeznaczenia.

Wiedeń, 25. stycznia. Dnia dzisiejszego wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany III. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 10. Rozporządzenie ministerstw finansów i handlu z 22go stycznia 1866, względem zmian cła wchodowego od ryb, skorupiaków i innych zwierząt wodnych, tudzież cła wywozowego od szmat. Ważne dla krajów i części krajów należących do powszechnego austryackiego terytoryum celnego.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apost. Mość najwyższem postanowieniem z 11. lutego z. r. raczył najmiłościwiej zatwierdzić stowarzyszenie powiatowe hodowania jedwabników w Białej w Galicyi, na podstawie przedłożonych statutów, zrektyfikowanych przez ministeryum handlu w porozumieniu z ministerstwem stanu i policyi.

Część nieurzędowa.

Lwów, 29. stycznia.

W *węgierskiej* izbie deputowanych przyszła już przedwczoraj mowa od tronu na porządek dzienny. Po odczytaniu mowy tronowej zaproponował *Deak* wybranie komisyi o 30 członkach, która ma wypracować projekt adresu, i zaraz przystąpiono do głosowania. Skład komisyi nie jest jeszcze znany, ale *Lloyd* sądzi, że będzie ona się składać z 19 członków partyi Deaka, z 2 członków prawej, i skutkiem wzajemnego porozumienia się z 9 członków lewej strony, i że później będą poruczone tej samej komisyi także obrady nad sprawami spólnemi.

Co do postawy Austryi w sprawie Księstw zaelbiańskich piszą do *Gazety kolońskiej*, iż Austrya w zasadzie nie jest przeciwna zwołaniu stanów holsztyńskich, nie jest też zdania, iż konwencya gasteinska nie dozwala Austryi zwołać stany holsztyńskie jeno za zezwoleniem Prus. Austrya i owszem zastrzega sobie prawo jednostronnego i samodzielnego zwołania stanów, upatrując w tem jedynie rzecz odnoszącą się do wewnętrznej administracyi Księstwa holsztyńskiego. Jedyny warunek, jaki konwencya gasteinska wkłada na Austryę, jest w tem, iż zwołane stany zajmować się mogą jedynie wewnętrzemi sprawami, nie wdając się wcale w rozbiór stanowiska Księstw pod względem prawno-politycznym, pod względem sukcesyi na tron itp. Z tem ograniczeniem Austrya zachowuje sobie jednak prawo zupełnej inicyatywy, którego to prawa nie myśli odstąpić ani na rzecz Prus, ani też na rzecz jakichkolwiek stowarzyszeń holsztyńskich. Austrya zastrzega sobie prawo samodzielnego zwołania stanów, lecz zarazem i prawo oznaczenia chwili, w której zwołanie to nastąpić ma. Dotąd, według zdania gabinetu wiedeńskiego chwila ta nie nadeszła, dlatego na wszelkie petycye w tym względzie rząd austryacki odpowie prostą negatywą.

Dnia 26go b. m. obradowała komisya *pruskiej* izby deputowanych nad wnioskiem *Virchowa* względem Lauenburga. Obecni byli wszyscy członkowie komisyi, rząd nie przysłał żadnego reprezentanta. *Twesten* proponował, ażeby treść wniosku Virchowa na mocy artykułów 55. i 48. konstytucyi ułożona została w następujący sposób: „Połączenie Lauenburga z koroną pruską jest prawnie nieważne, dopokąd nie nastąpi konstytucyjne przyzwolenie obu izb sejmu krajowego.“ *Virchow* zgadza się z *Twestenem*, ale pragnie zatrzymać dosłowną treść swojego wniosku. Prezes komisyi oświadcza się za Twestenem, i przedstawia, że nawet bez artykułu 55. wymaga pojęcie nowożytnego konstytucyonalizmu przyzwolenia sejmu na unię personalną i realną, rząd uznał to przy spadku krajów hohenzollerskich. Potem zamknięto debatę. Głosowanie nastąpi po powtórnem zaproszeniu rządu do udziału. Na wniosek deputowanego *Schulze* uchwalono oraz zapytać rząd, zkąd się wzięła suma wypłacona Austryi za Lauenburg.

Patrie sądzi, że *żółta księga* nie będzie zawierać żadnych dokumentów odnoszących się do *Mexyku*. Kwestya ta — powiada — weszła w nową fazę, a rząd francuski pragnąc zabezpieczyć sobie wolność działania nie chce ogłaszać dokumentów, których wyjaśnienie mogłoby tamować toczące się teraz układy.

Constitutionnel dowodzi z powodu ogłoszenia depesz amerykańskiego posła *Bigelowa*, że p. Drouyn de Lhuys nie mógł udzielać żadnych wyjaśnień co do aktów wewnętrznej administracyi rządu mexykańskiego, który sam tylko jest odpowiedzialnym za nie. Dalej powiada *Constitutionnel*, że Stany Zjednoczone nie mogą nazywać wojną oporu, stawianego przez bandę rabusiów i awanturników, kiedy nawet skonfederowanym Stanom południowym odmawiały tytułu strony wojującej.

W *senacie włoskim* interpelował *Tecco* prezydenta ministrów względem układów z Rzymem i uznania Włoch ze strony Hiszpanii, ale *Lamarmora* oświadczył, że niemoże odpowiedzieć na tę interpelacye.

Z Haagi telegrafują, że całe ministerstwo holenderskie podało się do dymisyi, i sądzą, że minister kolonii otrzyma polecenie złożenia nowego gabinetu.

Projekt adresu *senatu hiszpańskiego* w odpowiedzi na królewską mowę od tronu ubolewa nad scysyą z republiką *Chili*, ale spodziewa się, że kiedy odmówione zostało zadośćuczynienie, zjednane będzie poszanowanie dla honoru Hiszpanii. O zapowiedzianych w mowie tronowej wewnętrznych reformach wyraża się adres pochwalnie.

O dalszych losach jenerała *Prima* donosi depesza hiszpańskiego posła w Lizbonie, że Prim przybył w 600 koni do Bavancos pod Beja i oświadczył, że gotów jest oddać broń i konie. Zaś portugalski dziennik *Commercio* powiada, że Prim przyjmowany będzie w Portugalii jako Hiszpan, który usiłował naprózno uwolnić kraj swój od despotyzmu. — W Tarragonie została pobitą i rozproszoną banda Ercody.

Depesza z Bombaju z końca grudnia od granicy Pundżabu donosi o powstaniu w dolinie Londkar. Mieszkańcy trzech znacznych miejsc wpadli na terytoryum angielskie i dokonawszy rabunku ustąpili napowrót. Wojska angielskie uderzyły jednak na nich, odebrały im łup, zniszczyły ich pomieszkania i pojmały głównych winowajców.

Z Nowego Yorku donoszą pod dniem 13go b. m., że bióro werbunkowe jenerała *Crawforda* zostało zamknięte, i żołnierzom amerykańskim zakazano przyjmować angażowania. Wojska cesarsko-mexykańskie zabrały w niewolę nad rzeką Rio Grande 30 republikanów, których chciano rozstrzelać pomimo protestu przesłanego od jenerała Weitzla do jenerała Meji. Ta sama depesza zapowiada atak Escoleda na Matamoras.

Prywatne wiadomości z Callao donoszą, że dyktator *peruwiański*, pułkownik *Prado*, zawarł z republiką *Chili* przymierze zaczepno-odporne, na mocy którego ma być rządowi chileńskiemu oddana do dyspozycyi cała lądowa i morska siła zbrojna Peruwii pod rozkazami oficerów chileńskich.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 27. stycznia. *(Nowiny dworu.)* Gazeta wiedeńska donosi: Z najwyższego rozporządzenia przywdzieje dwór cesarski zacząwszy od 26. b. m. żałobę po ś. p. Jego królewicz. Mości Odonie książęciu Montferrat, królewiczu sardyńskim, i nosić ją będzie przez dni dwanaście z odmianą, mianowicie przez pierwszych sześć dni t. j. od 26. aż włącznie do 31. stycznia grubą, a przez ostatnich sześć dni, t. j. od 1. aż włącznie do 6. lutego lekką żałobę.

Najjaś. Pan udzielał przedwczoraj od godziny 10tej do 12tej przed południem audyencye około 60 osobom i przyjmował przybyłego z Węgier nadżupana hr. Henryka Zichy i fml. bar. Paumgarttena. W południe Najjaś. Pan odbierał relacye pp. ministrów i przyjmował węgierskiego kanclerza nadwornego Jerzego Majlatha i hr. Esterhazy. O godz. 5tej po południu Najj. Pan w towarzystwie jenerał-adjutanta hr. Crenneville i W. Ks. toskańskiego udał się na polowanie do Grünau w c. k. praterze. Polowanie odbyło się bardzo pomyślnie i Najj. Pan powrócił do c. k. burgu około godz. 8.

Wczoraj przed południem Najj Pan przyjmował pp. ministrów Majlatha i Esterhazego, a w południe prezydował na radzie ministeryalnej, w której wzięli udział wszyscy pp. ministrowie i kanclerze nadworni.

Przedwczoraj i wczoraj o godz. 2giej po południu odbywała się pod prezydencyą hr. Belcredi rada ministrów z udziałem wszystkich pp. ministrów i kanclerzy nadwornych.

P. Lloyd dowiaduje się, że pierwsza recepcya dam u Jej Mości Cesarzowej w Peszcie odbędzie się 31. b. m.

(C. k. komitet centralny) wystawy rolniczej, przemysłowe i artystycznej w Paryżu, wydał następujące obwieszczenie:

Rada zawiadowcza c. k. uprzywilejowanej kolei Karola Ludwika, przyzwoliła następujące zniżenie kosztów przewozu do Paryża, przeznaczonego na wystawę bydła i osób tegoż strzegących:

1. Osoby strzegące bydła płacą za całą drogę odbyć się mającą cenę pół-biletu trzeciej klasy.

2. Taryfa przewozu bydła, której służy za podstawę zaprowadzona waga normalna dla każdego gatunku z osobna, w kwocie

1 c. od cetnara celnego i mili licząc w to wszystkie poboczne opłaty, będzie tylko wtedy zastósowana, gdy bydło oddane za listem frachtowym jest ograniczone na następujące minimum każdej kategoryi:

I. kategorya: 3 konie lub źrebięta: waga normalna 1 sztuki 13 cetnarów celnych.

II. kategorya: 6 wołów, buhajów, krów, mułów; waga normalna 1 szt. 7 cetnarów celnych.

III. kategorya: 20 cieląt jednorocznych; waga normalna 1 szt. 3 cetnary celne.

IV. kategorya: 20 szt. trzody chlewnej; waga normalna 1 szt. trzody tłustej 3 cetnary celne, chudej 1 cetnar celny. 1 warchlaka $^{1}/_{2}$ cetnara celnego.

V. kategorya: 20 owiec, baranów, kóz, kozłów, skopów; waga normalna 1 szt. 1 cetnar celny.

20 jagniąt lub koźląt; waga normalna 1 szt. $^{1}/_{2}$ cetnara celnego.

3. Dawniej ogłoszone warunki co do przewozu przedmiotów przeznaczonych na wystawę, będą rozciągnięte w całej osnowie także na te transporta.

Wiedeń, 20. stycznia 1866.

(Zniesienie wizy paszportowej.) W powyższym dzienniku czytamy: Z powodu cesarskiego rozporządzenia z 6. listopada z. r. D. u. p. l. 116 ministerya interesowane zgodziły się dla ułatwienia obrotu i uproszczenia toku spraw zaprowadzić także zmiany w dotychczasowym sposobie wizowania paszportów w poselstwach.

Gdy w skutek zniesienia rewizyi paszportów na granicy państwa, udzielanie poselskiej lub konzularnej wizy ze strony c. k. władz reprezentacyjnych za granicą, na paszportach dla przejazdu przez granicę austryacką, straciło w praktyce swoje znaczenie, przeto udzielanie wizy poselskiej lub konzularnej na paszportach będzie zniesione, i c. k. misye dyplomatyczne i c. k. władze konzularne nie będą już udzielać wizy na paszportach, a dla uniknienia omyłki ze strony c. k. władz krajowych nawet wtedy, gdyby strony żądały same wizy.

Od tego jednak z powodów wzajemności wyjęte są c. k. poselstwo i c. k. konzulaty we Francyi, c. k. internuncyatura i c. k. konzulaty w Turcyi i Księstwach Naddunajskich, c. k. poselstwo i c. k. konzulaty w Rosyi i Królestwie Polskiem, które jak dotąd według istniejących przepisów udzielać będą wizy na paszportach osób udających się do Austryi.

(Zaprzeczenie.) *Jener. Kor.* pisze: Doniesienia które z *Neue Frank. Ztg.* i innych dzienników zagranicznych, w wiedeńskich, mianowicie w *Presse* z 26. b. m. powtórzone zostały, a odnoszące się głównie do relacyi Jego Excelencyi p. ministra handlu br. Wüllerstorfa względem stosunków handlowych między Austryą a Włochami, są jak się z kompetentnego dowiadujemy źródła, zupełnie bezzasadne.

Czynności sejmów krajowych.

Na posiedzeniu sejmu *kroackiego* z dnia 25. stycznia biskup Strossmayer oświadczył, iż głosuje za projektem adresu większości, tudzież za tem, ażeby Kroacya przystąpiła do ściślejszego związku z Węgrami pod warunkami, jakie wyraził sejm z 1848 roku w artykule 42. Biskup Strossmayer kładł głównie nacisk na to, iż adres żąda integralności trójjednego królestwa. Dep. Szpun przemawia za wypuszczeniem zażaleń z adresu.

Na posiedzeniu sejmu *morawskiego* z dnia 25. stycznia skończono ogólne rozprawy nad budową koszar dla jazdy, poczem posiedzenie zostało przerwane i było posiedzenie wydziału, który po całogodzinnej przerwie wystąpił z wnioskiem zmodyfikowanym. Na propozycyę Giskry wniosek ten do druku oddany został i dalsze obrady do jutra odroczono.

Sejm *węgierski* na posiedzeniu z dnia 25. stycznia sprawdził sześć wyborów, wybór Felixa Lukcisa w starospeńskim powiecie unieważnił, wybór Władysława Becseya odesłał do komisyi gwoli bliższego zbadania, i do komisyi tej Ludwika Simoniego wyznaczył.

Na posiedzeniu sejmu *czeskiego* z dnia 25. stycznia obecny był hr. Lażański. Marszałek krajowy zawiadomił sejm, iż Jego Ces. Mość prawo w przeszłej kadencyi uchwalone, względem równouprawnienia językowego w szkołach ludowych i średnich najwyższem postanowieniem z dnia 18go b. m. sankcyonować raczył i ministra stanu upoważnił do wydania właściwych rozporządzeń gwoli przeprowadzenia prawa tego w duchu wniosków i życzeń sejmu. Następnie sejm uznał wybór deputowanego izby handlowej budweiskiej. W końcu przyjęto propozycye rządowe względem zwrotu długu eraryalnego funduszowi indemnizacyjnemu.

Na posiedzeniu sejmu *wyższo-austryackiego* z dnia 25. stycznia przyjęto następujący wniosek komitetu: Sejm zechce uchwalić przedstawienie do ministeryum skarbu, ażeby ze względu na oddziaływanie na dobro górnej Austryi rozporządzenia z dnia 18. października z. r. zagrażającemu niebezpieczeństwem industryi wyrobu wódki, piwa, gospodarstwa wiejskiego i produkcyi drożdży w kraju górnej Austryi, z powodu zmiany w poborze podatku, w kraju górnej Austryi podatek od wódki pobierany był jak dawniej według prawa z 9. czerwca 1862 roku.

Na posiedzeniu sejmu *styryjskiego* z dnia 25. stycznia załatwiono kilka rozdziałów preliminarza krajowego. Wydział krajowy odebrał polecenie zbadania kwestyi, czyli i o ile interes kraju dotknięty jest regulacyą Sanu, gwoli złożenia relacyi w przyszłej kadencyi. Następnie przyjęto statut gminny dla miasta Marburga.

Na posiedzeniu sejmu *kraińskiego* z dnia 25. stycznia baron Schloisnig wniósł, ażeby przy sposobności zakomunikowanego projektu rządowego względem terytoryalnego podziału kraju, wyrazić życzenie rewizyi i reformy wszystkich rozporządzeń i praw politycznych. Namiestnik kraju odpowiedział na interpelacye kilku deputowanych słoweńskich względem obsadzenia katedry jednej nauczycielskiej w szkole realnej w Marburgu przez nauczyciela języka słoweńskiego nieznającego, iż kompetent jego pobiera wyższą płacę w Zagrabiu, i zatrzymanie jego postawił jako warunek przyjęcia tej posady. Następnie projekt rządowy względem uregulowania praw wodnych przekazano wydziałowi z dziewięciu członków złożonemu.

Sejm *bukowiński* na posiedzeniu z dnia 25. stycznia przekazał projekt rządowy względem uregulowania praw wodnych wydziałowi z dziewięciu członków złożonemu. Baron Petrino wybrany został reprezentantem miasta Suczawy. Przy rozprawie nad relacyą wydziału głodowego zabierało głos sześciu mowców. Rozprawy specyalne odroczono do posiedzenia.

Tego samego dnia było drugie posiedzenie wieczorne, na którem przyjętą została przy drugiem i trzeciem odczytaniu ustawa względem ulżenia niedostatku, zaciągnięciem pożyczki w sumie półmiliona przez zastawienie obligacyi funduszu religijnego, a ewentualnie dóbr funduszu religijnego. Przyszłe posiedzenie naznaczono na poniedziałek.

Na posiedzeniu sejmu *szlaskiego* z dnia 25. stycznia przyzwolono na kilka rozkładów na gminy i na rozdzielenie kilku gmin. Projekt rządowy według uregulowania praw wodnych przekazano wydziałowi z siedmiu członków złożonemu.

W Peszcie odbyło się 26. b. m. po sesyi publicznej *izby niższej*, poświęconej wyłącznie dalszemu sprawdzeniu wyborów, drugie posiedzenie tajne, na którem oznajmiono, że nazajutrz postawiony będzie wniosek względem wybrania komisyi mającej ułożyć projekt adresu. Budżet domowy przyjęty został bez opozycyi.

Sejm *niższo-austryacki* przyjął na posiedzeniu z 26. b. m. bez debaty wnioski wydziału agronomicznego względem ustanowienia weterynarzy krajowych. Potem toczyła się jeneralna debata nad sprawozdaniem wydziału szkolnego o projekcie ustawy względem uregulowania exekucyi należytości pieniężnych, przypadających nauczycielom szkół ludowych. Przyszłe posiedzenie we wtorek.

W sejmie *wyższo-austryackim* zdawał 26. b. m. sprawę komitet finansowy o funduszu do umorzenia długów krajowych, i przyjęty został następujący wniosek komitetu: Sejm krajowy raczy uchwalić, że pozostająca jeszcze do dyspozycyi resztka dochodów w sumie 31.672 złr., jeźli w roku 1866 nieokażą się inne nieprzewidziane potrzeby, ma być użyta na spłacenie bieżącego długu. Bilans za rok 1864 został zatwierdzony. Potem nastąpiło drugie odczytanie preliminarza funduszu krajowego i ustawy względem gościńców.

Na posiedzeniu sejmu *karynckiego* z 26. b. m. załatwione zostały petycye względem gościńców. Przy obradach nad petycyami nauczycieli szkół została odrzucona subwencya proponowana na rok 1866, a natomiast przyrzeczono ją na rok przysły. W końcu uchwalono jeszcze ustawę krajową, ażeby ściąganiem taxy szkolnej zajmowały się na przyszłość gminy.

W sejmie *morawskim* przedłożył 26. b. m. Dr. *Pražak* wniosek, ażeby termin, w ciągu którego mogą być uchwalone przez sejm krajowy zmiany w ordynacyi wyborczej dla sejmu absolutną większością głosów, rozszerzony został aż do roku 1872. Potem ukończono obrady nad wnioskiem względem budowy koszar.

Hiszpania.

Madryt, 24. stycznia. *(Sprawa chileńska.)* Korespondencya do Monitora paryskiego potwierdza, że Hiszpania wysyła posiłki na wody chileńskie. Pancerna fregata i dwie korwety parowe są już w drodze, a uzbrojenie czterech fregat parowych, które również mają tam odejść, jest na ukończeniu. W Paryżu są zadowoleni z postępowania Hiszpanii, gdyż przezto może się Ameryka zawikłać w nowy spór.

Correspondencia madrycka przybiera co do sprawy chileńskiej ton wielce drażliwy i dumny. Hiszpania niepowinna przy teraźniejszym stanie sprawy krępować się żadnemi względami i nie troszczyć się wcale tem, czy Anglia i unia północno-amerykańska spogląda przyjaźnem lub nieprzyjaźnem okiem na jej postępowanie. Europa powinna się dowiedzieć, że Hiszpania nie da sobie przepisywać praw i nie żebrze o niczyją pomoc. Dość już uległości! Teraz niech mówią działa! „Nikt nie ma prawa mieszać się między nas i Chili. Jeźli zechce kto zamknąć nam drogę, jeźli Anglia i Stany zjednoczone chcą przeszkodzić nam w działaniu, to raczej — jeźli tak być musi — niechaj całą naszą eskadrę pochłoną fale cichego oceanu, niż żebyśmy mieli ustąpić.“ Eskadra hiszpańska na cichym oceanie składa się teraz z następujących okrętów: „Villa de Madrid“ o 56, „Resolution“ o 44, „Blanca“ o 40, „Berenguela“ o 40 działach, wszystko fregaty parowe; „Numancia“ fregata pancerna; „Vence dora“ korweta o 3. i „Marquis de la Victoria“ okręt transportowy o 2 działach, „Cavadonga“ została zabrana.

(Prim i jego oddział.) Podług doniesienia w *Patrie*, organie ambasady hiszpańskiej w Paryżu, będzie rząd portugalski internował Prima w Belem pod Lizboną aż do odpłynięcia jego. Inni wy-

chodźcy (651) mają być podług tego dziennika wydani Hiszpanii, której rząd szeregowców ułaskawi, a oficerów i sierżantów wyszle na wyspy filipińskie.

Francya.

Paryż, 23. stycznia. Dziś odbyły się pierwsze posiedzenia ciała prawodawczego i senatu. W ciele prawodawczem ukonstytuowały się bióra. Temuż ciału prawodawczemu złożono projekt do prawa o amortyzacyi, budżet na rok 1867 i prawo o rekrutacyi 100.000 ludzi. Posiedzenie ciała prawodawczego otwarł hr. Walewski krótką przemową, w której wspomniał o poprzedniku swoim, Księciu Morny. Następnie winszował izbie ducha umiarkowania i pokoju, jaki ją ożywia, który zadanie prezesa bardzo ułatwia. W końcu swej przemowy hr. Walewski przyrzekł strzedz gorliwie praw izby, zwłaszcza, iż Cesarstwo nie ma powodu obawiania się dyskusyi.

Według budżetu ciału prawodawczemu złożonego, wydatki zwyczajne wynoszą na rok 1867 1524 milionów franków, wpływy zwyczajne 1622 miliony franków. Z wpływów tych przeniesione zostaną 88 milionów do budżetu nadzwyczajnego, zostaje więc nadwyżki 10½ milionów franków. Wydawanie bonów skarbowych ograniczone zostało do 150 milionów franków.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 24. stycznia. *(Zatwierdzenie średnich zakładów naukowych.) Dzien. Warsz.* ogłasza następujący ukaz cesarski do Namiestnika w Królestwie Polskiem:

Ukazem z dnia 30. sierpnia (11. września) 1864 roku, ustanowione Przezemnie zostały kardynalne zasady przyszłego urządzenia i ulepszenia gałęzi naukowej w Królestwie Polskiem. Przepisawszy prawidła o szkołach publicznych dla miejskich i oddzielnie dla wiejskich mieszkańców wszelkich narodowości i wyznań, uznałem zarazem koniecznem, rozwinąć i uzupełnić system średnich zakładów naukowych, w zastosowaniu takowych do potrzeb różnorodnej ludności Królestwa. W skutek tego rozkazałem, niezależnie od stopniowego zakładania szkół publicznych na wskazanych zasadach, odkryć niezwłocznie w Warszawie gimnazyum rosyjskie, a również przystąpić do ułożenia szczegółowych ustaw i etatów tak dla innych średnich, jakoteż i dla wyższych zakładów naukowych.

Obecnie przejrzawszy przedstawione Mi projekta, znalazłem je odpowiadającemi zamiarom Moim, co do nadania wszystkim szkołom w Królestwie organizacyi, opartej na gruntownych pedagogicznych zasadach i zastosowania szkół tych do potrzeb rozmaitej w Królestwie ludności, oraz rozwinięcia w ludności tej należytego wykształcenia naukowego. Dla tego zatwierdzone Przezemnie zostały, rozpoznane w komitecie do spraw Królestwa Polskiego i przy niniejszym przesyłające się ustawy i etaty następujących zakładów naukowych:

I. Gimnazyów i progimnazyów męzkich dla ludności polskiej.
II. Gimnazyów i progimnazyów męzkich dla ludności rosyjskiej grecko unickiego wyznania.
III. Szkoły głównej niemieckiej ewangielickiej w Waszawie.
IV. Gimnazyum realnego niemieckiego w m. Łodzi.
V. Gimnazyów i progimnazyów żeńskich.
VI. Kursów pedagogicznych dla ludności polskiej.
VII. Kursów pedagogicznych dla ludności rosyjskiej greckounickiego wyznania.
VIII. Kursów pedagogicznych dla ludności litewskiej.

Polecam wam przedsięwziąść środki ku spiesznemu, o ile można wprowadzenia ustaw tych w wykonanie, a następnie przedstawić Mnie, kolejnym porządkiem, szczegółowe projekta i co do innych zakładów naukowych, o których wzmiankowano w reskrypcie Moim do was z dnia 30. sierpnia (11. września) 1864 roku.

Wkładając na zwierzchność naukową w Królestwie, pod głównym kierunkiem waszym, należyte urządzenie średnich zakładów naukowych, według nowych ustaw i etatów, przekonany jestem, że wszyscy zwierzchnicy i nauczyciele zakładów tych, przejęci uznaniem ważności swej służby, święcie spełniać będą powinność swoją w duchu i kierunku wskazanym przezemnie w reskrypcie z dnia 30. sierpnia (11. września). Wzywam błogosławieństwa boskiego na to ważne dzieło z pełną ufnością, że praca umysłowa i gruntowne wychowanie przysposobią w młodem pokoleniu użytecznych obywateli tego wielkiego państwa, którego część nierozdzielną stanowi Królestwo Polskie.

Na oryginale własną Jego Cesarsko-Królewskiej Mości ręką podpisano:

Alexander.

w Petersburgu, dnia 5. (17.) stycznia 1866 r.

Kronika.

(Rozprawy ostateczne) w c. k. lwowskim sądzie krajowym w ciągu bieżącego tygodnia odbyć się mające: dnia 29. b. m. Teodor Jamiński, dwużeństwo; Marek Marczyszyn, podpalenie.

Dnia 30. b. m.: Michał Schwarz, oszustwo; Olejnik Piotr, kradzież; Jaraput Stefan i spólnicy, ciężkie obrażenie ciała; Łyczak Wasyl i spólnicy, ciężkie obrażenie ciała; Roth Baruch, §. 486 kodexu karnego.

Dnia 31. b. m. Bidoy Jaśko, ciężkie obrażenie ciała; Bielecka Nastka, ciężkie obrażenie ciała; Matyszkow Demko, ciężkie obrażenie ciała; Lautenschlager Hennoch, ciężkie obrażenie ciała; Thieman Chaim Osias §. 486 kodexu karnego; Prykula Hnat, kradzież.

Dnia 1. lutego: Huta Henka, podpalenie; Iwanojko Jacek, kradzież; Pastuszyn Hryć, kradzież; Car Michał, ciężkie obrażenie ciała.

(Zwłoki znalezione.) W Głuchowicach, w powiecie winnickim dnia 22 b. m. znaleziono w rowie przydrożnym zwłoki Jana Barowicza zamordowanego przez nieznanych złoczyńców.

W Bilce szlacheckiej, w powiecie winnickim, dnia 19 b. m. znaleziono pod mostem przez strumyk wiodącym zwłoki nowonarodzonego dziecka.

Co do obu tych wypadków śledztwo sądowe wytoczone zostało.

(Nieszczęsny wypadki.) W Postołówce, w powiecie kopyczynieckim dn. 19. b. m. włościanin Bartłomiej Krüb poniósł śmierć przygnieciony drzewem.

Jan Filipski wyrobnik pracujący przy kopaniu nafty w Borysławiu, poniósł śmierć d. 23. b. m. wpadłszy do szybu.

(Pożary) W Baczowie, w powiecie przemyślańskim, dnia 12. b. m. spalił się folwark i stajnia. Ogień miał być podłożony.

W Batyczach, w powiecie przemyskim, dnia 13. b. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskiemi, 3 konie, 4 sztuk bydła rogatego i 12 ulów. Szkoda wynosi około 1500 złr. Ogień miał być podłożony.

W Birczy dnia 20. b m. w nocy spalił się dom zajezdny. Ogień miał powstać przez nieostrożność. Szkoda wynosi około 700 złr.

W Brzósce, w powiecie birczyckim, dnia 21. b m. spalił się browar. Szkoda wynosi około 1000 złr. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

W Wylewie, w powiecie sieniawskim, dnia 21 b. m. w nocy spalił się dom włościański z budynkami gospodarskiemi. Szkoda wynosi około 200 złr. Przyczyna pożaru jest niewiadoma.

W Wysocku Wyżnem w powiecie Borysieckim, dnia 21. z. m. spaliła się stodoła włościańska z całym przeszłorocznym zbiorem. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

W Cieklinie w powiecie Żmigrodzkim, d. 20. b. m. spaliły się 4 domy włościańskie z budynkami gospodarskiemi i zapasami zboża. Szkoda wynosi 1009 złr. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

W Kranzbergu w powiecie Łąckim, d. 21. b. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskiemi. Szkoda wynosi 1200 złr. Ogień powstał przez nieostrożność przy napełnianiu palącej się lampy naftowej. Właściciel tego domu tudzież jego żona zostali mocno poparzeni na całem ciele ponieważ spaliły się na nich suknie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 26. stycznia. Co do przebiegu zarazy bydła rogatego w lwowskim okręgu administracyjnym pokazuje się z raportów urzędowych, że z końcem roku 1865 pozostało cztery miejsc dotkniętych zarazą, do których w pierwszej połowie stycznia 1866 przybyło cztery miejsc nowych. Z wykazanych 8 miejsc przypada po 3 na obwody stryjski i samborski, a po 1 na obwody złoczowski i kołomyjski.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w I. połowie miesiąca stycznia 1866 były następujące na targach w miasteczkach:

	Miejsce targu:											
	Kozowa		Sanok		Krosno		Dukla		Lisko		Rymanów	
	zr.	cen.	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluta austryacka											
Mec pszenicy . . .	3	80	3	40	3	18	3	55	3	50	3	50
„ żyta . .	2	70	2	70	2	38	2	50	2	80	2	50
„ jęczmienia	2	20	1	76	1	63	1	67	1	75	2	.
„ owsa . . .	1	40	1	.	1	22	.	95	1	10	1	20
„ hreczki . .	2	40	.	.	2	43	.	.	.	.	.	.
„ kukurudzy .	.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków .	.	.	1	.	1	.		74	.	.	.	.
Cetnar siana . . .	1	20	1	.	1	.	1	20	.	80	1	.
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu		.	.	.	23	.				.	.	.
Sąg drzewa twardego	7	.	4	.	7	.	4	50	4	60	6	.
„ „ miękkiego	5	50	3	.	5		2	80	2	30	4	.
Funt mięsa wołowego	.	7	.	10		10	.	8	.	8	.	10
Mas okowity		45	.	68		60	.	54	.	60	.	60

Ostatnia poczta.

Peszt, 27. stycznia. Wydział mieszczański wydał dla godnego przyjęcia Ich MM. Cesarza i Cesarzowej pełną zapału odezwę do ludności.

Praga, 27. stycznia. Na wczorajszem posiedzeniu komisyi obradującej nad reformą ordynacyi wyborczej przedsiębrano na wniosek hr. Clam-Martinitza wybór dwóch ściślejszych komitetów do proponowania zmian w §. 3 tej ordynacyi.

Paryż, 26. stycznia. *La Presse* otrzymała ostrzeżenie za artykuł Clementa Duvernois o mowie tronowej. — Księgarz Lacroix skazany został za ogłoszenie „Uwag do ewanielii" Proudhona na 1 rok więzienia i 1500 fr. kary pieniężnej.

Berlin, 27. stycznia. Dziś odbyła się ostateczna rozprawa w procesie miejskiego delegata Lövinsona, który został uwolniony.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. i 28. stycznia 1866.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	329.87	+ 1.8	93.2	zachodni	mi.	pochmurno
2 g.od. po poł.	329.63	+ 2.0	90 8	półn.-zch.	„	„
10.god.wiecz.	329,59	+ 1.6	89.2	zachodni	„	„

W nocy deszcz 0·· 74.

Pora	Barometr	Stopień ciepła	Stan powietrza	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	329.24	+ 1.4	88 5	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	329 06	+ 3 6	80.5	„	„	jasno
10.god.wiecz.	328 22	+ 0.6	87.7	„	„	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. stycznia.

Hotel George: PP. HHr. Michałowscy Stan. i Tadeusz, z Krakowa. — Rakowski Adolf, z Rosyi.

Hotel europejski: Miller Karol, c. k. pens. pułkownik, z Dubiecka. — Wierzbowski Felix, z Berezniecy.

Hotel Langa: Hr. Sołtyk, c. k. jenerał, z Tarnowa. — Kromb Henryk, c. k. podporucz., z Olchowic. — Zaller c. k. porucz., z Tarnowa.

Hotel angielski: Morawski T., z Dobranówki.

Dnia 28 stycznia.

Hotel George: PP.: Malczewski Julian, z Skwarzawy. — Tscharnowski Józef, z Kijowa.

Hotel angielski: Abgarowicz Józef, z Lisek.

Hotel krakowski: Łukasiewicz Jerzy, z Chocimierza. — Teodorowicz Emil, z Draczyniec. — Teodoroski Wal., z Potoczka.

Pod Nr. 514¾: Derza Jul., z Krowicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. stycznia.

PP.: Hr. Koziebrodzki Jan, do Michałówki. — Kozmian Stan., do Krakowa. — Niezabitowski Lubin, do Zameczka. — Orłowski Oktaw, do Połowic. — Pieńczakowski Józef, do Wybranówki. — Merz Adolf, c. k. podporucz., do Przemyśla.

Dnia 28. stycznia.

PP.: Hr. Sołtyk, c. k. jenerał, i Zaller, c. k. porucznik, do Tarnowa. — Hr. Dzieduszycki Mieczysław, do Stanisławowa. — Jędrzejewicz Max., do Zniatyna. — Papara Henryk, do Zubowmostow. — Wybranowski Alexander, do Juszkowic. — Samborski Julian, do Rosyi.

TEATR.

Dziś (przed. niem.) „**Der Troubadoure**," wielka opera romantyczna w 4 oddziałach. P. Karolina *Morska* z Wiesbaden jako gość.

Dnia 27. stycznia 1866 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujących pięć liczb:

77. 61. 27. 82. 66.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 10. i 24. lutego 1866 r.

Kurs Lwowski.

Dnia 27 stycznia

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	w. l. austr.	4	93	4	98
Dukat cesarski	„ „	4	95	5	00
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	57	8	67
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	60	1	63
„ papierowy rosyjski	„ „	1	35	1	37
Talar pruski	„ „	1	55	1	57
Polski kurant i pięciozłotówka	„	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	66	15	66	83
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	69	45	70	13
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	83	68	50
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	66	82	67	45
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	167	83	170	67

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 27 stycznia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	63	—
5% pożyczka narodowa	66	75
Losy z 1860 roku	84	65
Akcye banku wiedeńskiego	756	—
„ „ kredytowego	151	70
Londyn. 10 funtów szterlingów	104	50
Srebro	104	40
Dukat pojedyńczy	4	98

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26. stycznia

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	59 30	59 40
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	59 —	59 40
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	66 90	67 —
od kwiet. do paźd. po 5%	66 75	66.90
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	70 —	70.50
Z r. 1851 ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	62 90	63 —
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	63 —	63.10
dtto po 4½%	56 —	56 20
dtto 4%	49 75	50.—
dtto 3%	37 —	37 50
dtto 2½%	30 50	32.—
dtto 1%	12 40	12 60
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	146.—	146.50
Przez. do wyl. z r. 1839 piata część losów	142 50	144 —
Przez. do wyl. z r. 1854	77 50	78 —
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	84 65	84.75
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	92.70	92.90
Pożyczka z r. 1864 (z premia) po 100 złr.	77 90	78.—
Renty Como po 42 lir. aust.	16 —	16.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	56.—	58.—
„ 4½%	55.—	55.50
„ 4%	48 50	49 —
„ 3½%	43 —	43 50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	53 —	55.—
„ 2¼%	48 —	49.—
„ 2%	43.—	43.50
„ 1¾%	38.—	39.—
dtto. z procent. zagranica „ 5%	—.—	—.—
„ 4½%	—.—	—.—
„ 4%	—.—	—.—

B. Krajów koronnych.

Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	82 —	83.—
Wyż. Austr.	81.—	82.—
Salcburg	84.—	85.—
Czech	83 —	84.—
Morawii	81.—	82.—
Szląska	87.—	88.—
Styryi	87 —	88 —
Tyrolu	—.—	—.—

Obl. ind. po 5proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Kar., Krainy i Wyb.	84.—	88 —
Węgier	70 20	70.40
Banatu Tem.	68 25	68 90
Kroacyi i Slawonii	70.25	70.75
Galicyi	67 75	68 25
Siedmiogrodu	63.75	64 10
Bukowina	66.50	67.—
Z klauzulą wylos. w r. 1867	66.50	66.75
Banat Temesz.	65 90	66.10
Lomb. wen. poż. z r. 1850	87.—	88 —
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3½%	—.—	—.—
„ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	—.—	—.—
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	22.50	23.50
„ 2½% „ 100 „	18.—	19.—
„ 2¼% „ 100 „	16.50	18.50
„ 2% „ 100 „	14.—	16.—
„ 1¾% „ 100 „	12.50	14.50

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	757 —	759.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	152 60	152 70
Niż.-austr. tow. eskont. po 500 zł.	581.—	583 —
Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	73 —	73 50
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1581.—	1583.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	173 —	173 20
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł.	178 —	178 70
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł mon. konw.	120.50	121 —
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	167 —	167 25
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 35%	79 —	80.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	150.—	150.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	111 —	111.50
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147 —	147.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	— —	—.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	—.—	—.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	700. —	705.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł m. k.	244 —	—.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	—.—	—.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	130.—	135 —
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	462.—	464.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	218 —	220 —
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	375 —	385.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	250 —	255.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	—.—	560.—

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	104.—	104.50
przeznaczone do los. po 5%	92.20	92 30
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	87.90	88 10
Gal. Tow. kred. w w. a po 4%	66 50	67.—
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	75.25	75 35

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.25	96 75
detto detto w sreb. upr za 100 zł. w. a.	79.75	80.25
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	71.50	72 —
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	103 50	104.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	92.50	93 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	88 50	89.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	86.—	86 50
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	76.25	76.75
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	84. —	85. —
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	76 —	77.—
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	86. —	86 50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	89.50	90.50
Lloyda za 100 zł.	88.50	89 —

6. Losy.

(za sztukę.)

	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	115 75	116.25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	80.50	81 50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	108.50	109 50
„ „ po 50 zł. m. k.	47.25	47 75
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	22.50	23.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	78 —	80.—
Salma „ 40 „ „	26 50	28.—
Palfiego „ 40 „ „	22.50	23 —
Clarego „ 40 „ „	26.—	27 —
St. Genois „ 40 „ „	23.—	23 50
Windischgrätza 20 zł. „	16.—	16.50
Waldsteina 20 „	19.—	19.75
Keglevicha 10 „	12.—	12 50
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12.—	12. 0

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar
Amsterdam za 100 zł. hol.	88 10	88.25
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	88 —	88 10
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	88.—	88 25
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	78.50	78 50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	104 55	104 90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	41.70	41 75
Paryż za 100 fr.	41 80	41 85
Praga za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po okazaniu.)

	pien.	towar
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar
Dukaty ces. men.	4.99	5.—
dtto. pełnej wagi	4.99	5.—
Korona	—.—	—.—
20frankówka	8 44	8 45
Rosyjski imperyał	8 65	8 67
Talar związkowy	1.56	1.57
Srebro	104 50	104.60

Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50 c.

Odpowiedzialny Redaktor Adolf Rudyński.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.